

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joia și Sămbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrieri nefrancate se retruză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor, după învoială

Abonamentele și inserțiile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări

Profesorii

„Sufletul frumos” cum așa de nimerit a numit Goga pe A. Bărbăntu, a povădit și îndrumat, după cum îndrăznim să viseze în clipa de păgână sbuciumare sufletescă, lucrările celui dintâi congres al profesorilor.

Veniți de pe toate olaturile românești, celule respirate, acești apostoli credințioși ai luminii ai adevărului, și ai frumosului, și-au manifestat în campanie grozorii dorul puternic de o și celțuit toate energiile în slujba fundamentării și clădirii mândriei și mântuirii noastre: România mare.

Și vorba lor venea din lumea curată a simțimentelor românești, izvoarea din adâncurile tănuțului neri, ale sufletului și înțelesului binefăcătoare în inimă, căci paragraful a osebii de gânduri și acțiunii de voințe, tirare, năvălire, hăniți nu i mai înfiorau. Căut lanțurilor și cu spectrul îngrozitor, temeliile umede. Gândul sburător și sus spre culmile idealului și voința ceață tină și oțelită spre vastul întințimii de viață românească.

Respirați, ei au înțeles strigatul vremii, porunci și stântă a firii și au alergat să se însurșe în rândurile cele dintâi ale luptei pentru biruința culturii neprihănite a strămoșilor asupra ipsterilor venite dela alte năvăliri cu prisosiri primejidoase. Au înțeles că trebuie să ne strângem toată bogăția de gândire și de simțire a neamului primăcă pe temeliile de granit ale cărora să putem zidi casa de înțelepciune, să ne zidim fortărețe văzute și nevăzute pentru înălțarea sufletului și a trupului nostru de neam românesc.

Congresul profesorilor a fost stăpănit de acea duh care a însuflețit mulțimea dela Aiba-Iulia, doar ei au fost slujitorii în câmpii ai acestui duh de tătăduire. Și hotărârile luate într-o caldă îmbrățisare de gândire și simțire sunt chemate să îndrume viața neamului pe cărările luminii, oase ale dreptății și virtuții creștinești, să izbăvească păturile neamului prin razele culturii adevărat românești.

Izbăvitoare și holădărea nestăpănită în puterea căreia nu vor să prișcă școala în valurile turbure ale politicanismului. O vor păzi cu trezvie de și în creștină și creștină față cu ori ce tentă să înșafădă. Școala trebuie să fie altă, să se pregătească cuminecătura de curățire și mântuire pentru fie care

românesc. În consecință ea nu va suferi să fie îndrumată și stăpănită de factori stăini de idealurile și năzuințele ei, ci numai de slujitorii ei devotați și înțelepți.

Fericiți duhul care a planat asupra profesorilor și fericiți profesorii cari au înțeles peșele acestui duh.

Dumnezeu va binecuvânta cu bogăție de roduri munca școlii românești.

Un dorobanț.

Din cercuri proești

O coloană permanentă ar trebui să fie icalarile în Telegraful Român, în care să se discute zilnic despre toate problemele mari și mărunte, cari cad în cadrul vieții bisericesti, proești și religioase. În ziaristica serioasă a tuturor popoarelor înaintate, e un deliciu să urmărești cronica bisericescă și religioasă, ceace e un semn că în biserică se lucrează, și problema religioasă a vieții e o întrebare vitală, pururea deschisă și căutăta.

Așa e la alții; nu tot așa la noi, cari suntem la începutul orărușii progres de samă. Ce izvor nesecat de țipete, de sgârșieturi de penă era parlamentul unguresc, miniștrii și jandarmii, obiectul predilect al întregii noastre gazetării, până și ai foilor bisericesti!

Venea o chestie bisericescă, religioasă în tiparul gazetelor, și stai uimit de căă neorientare și stângăcie în conceperea și tratarea ei. Cine e de vină? În rândul întâi noi proeștii cu lipsa scutului solidarității de tagmă specială. Fiecare a trăit pentru sine, pentru grijele sale proprii. Nu ne legă nimeni la olaltă, ci fiecare e cum vrea și cum îi dă mâna. Dar a fost de vină și constituția noastră bisericescă, fără nici o considerare la noi, cari orcum reprezentăm temeliul ierarhiei bisericesti.

O apatie, o nemulțumire generală, o dezertare dela datorile primordiale, caracterizată ca generală variată ici colea cu imbulzeli de parvenire, de câștigare zelosă a unui post bun, sau obținerea protecției vreunui omnipotent cu înțerea în proeuțiatea a bizantinismului, care e boală veche și ereditată a bisericii ortodoxe. Așa a fost și ne măngăiem că nu va mai fi. În sferele mai înalte ale bisericii erau alte neajunsuri, pe cari unul, care nici în sinodul protopesc nu putut intra, nu le cunoaște, dar le simțete ca pe vântul de iarnă, care alergă pornit de pe pustietățile de zăpadă ale Rusiei, lar noi cari stăm înmormântați prin parchii de necaz aștep-

tăm ca în locul vântului de ghiță să pornescă din sferele înalte bisericesti vânt cald de primăvară și oare dulce, ca să ne mai desmorțim și noi pe sate. Așa va fi pe viitor.

Atunci cu altă inimă vom prinde a lucra și a trăi, bine știind că unde e întunecac acolo trebuie sprinsă lumina, și unde sângerează ranele durerii, acolo e necesar leacul vind-cării.

Și între astfel de condiții neprielnice cercui intelectual al protoului se strămoțrează și el se rusifică. O carte nouă nu mai ajunge în mână o gazetă săă necesită și e bună de împachetat. Abia la ani de zile mai întâlnește un prieten.

Spiritul solidarității de tagmă ce leagă pe lucrătorii industriali în organizații puternice, cari pornesc în unde nu tocmai binefăcătoare echilibrului social, la proeștie lipsește, deși el s'ar manifesta cu totul în alt sens, s'ar binele societății.

Și uneori câte unul se smulge din valurile de înecare și scrie o predică, arată un neajuns și expres e unei dorințe, semnaleză un defect, cheamă spre o reformă. Cere secundare și mărunte în aceleși proporții ca și cele mai importante probleme.

Știm că după începerea războiului ziaristica română amuțește și rămân câteva gazete foarte blajine și inofensive. În Telegraful Român începuse eruditul protopop Dr Ioan Lușă să pledeze pentru modificarea șș ilor cu restaurarea corporațiilor bisericesti. Discuția s'a împotmolit repede, și a trebuit să asistăm la scenele cele mai urâte din viața unei biserică, ca să facem algeri la comanda celor mai nelegiuți asasini de popoare, care au trimis asupra noastră administrația imbecilă și păgână.

De se accepta măsura recomandată de părintele Lușă, nu venea atăta pacoste pe noi.

Îngrat e rolul unui om cult, serios și prevăzător într-o societate democratică, în care fiecare e egal și deopotrivă competent în orice afacere.

Și a scris părintele I. Popa din Săliste în Telegraf despre o anume modificare a serviciului divin, vecernia combinată cu utrenia, ca să rămână vreme pentru predică. Era la începutul războiului și lumea alerga la biserică să-i împrăștie groaza de focul crăitor al ispișirii păcatelor lumii. Cere mai ciudate părieri s'au scris despre lucrurile importante și nu s'au spus toate cele corecte, cari se găseac în orice manual de școală. A urmat o foarte caracteristică circulară a fostului mitropolit Ioan, care interzice orice inovație în chestii de slujbă, ca și când totul ar fi per-

fect și nu ar putea intra un duh de învoire, de refacere în atâtea lucruri, cari nu mai corădușd vremii și progresul general. Ritiul nostru a început d'n timpul apostolic și s'a dezvoltat până în secolul al VIII-lea. Avem peste 5000 de poezii bisericești resfirate în minele și celelalte cărți bisericești scrise de teologi și bărbaiți curceni, o parte însemnată luată din biblie. Ele pot fi selectionate. Poezii religioase au existat numai în vremurile vechi creștine și numai la greci? Un studiu înțelegător despre poezii bisericești, despre teologia cuprinsă în cântările ritului, cât ar fi de interesant și folositor. Refacerea cultului a împropătat viața religioasă la protestanți, a învitat biserica engleză cu liturgiile ei alcătuite în consonanță cu caracterul popular, cu cultura lui artistică și religioasă. Sufletul omnesc pretinde să i se interpreteze adevărurile și aspirațiile religioase în forme croite pe măsura sa, pentru că să poată fi efective. În rugăciune, ca și în predică, rolul important îl are personalitatea preotului. El nu e o candă izolată. Dă-i foc unei buci de lemn: arde. Și alta de asemenea. Pui lemne la oaltă ard cu bobote, cu făclă, răspândesc căldură și lumină. Așa e preotul într-o parohie. Predica nu e numai de pe amvon. A predică înseamnă a descoperi viața neșarabilă a lui Hristos la 1, 2, 100 de persoane. Isus Hristos a predicat și la miile de oameni, dar s'a mulțumit și când a avut numai pe femeia samarineancă.

Adevărurile religioase în cărți sunt schilave, în sisteme științifice sunt schelute, în personalitatea preotului sunt viață. Adevărurile morale pot deveni personale, cele psihice și științifice nu. Număr, greutate, dimensiune, n'au lămură cu simțăminte personale ale preotului sau ascultătorilor, — însă nădejde, frică, bucurie, credință etc. — da. Cuvântul lui Dumnezeu în carte e literă moartă, e hârtie, cerneală; în predică devine ceea ce fost, când s'a rostit.

Definiția predicii: Artă de a înălța ascultătorii într-o stare sufletescă superioară.

O întrebare, care se pune serios în

discuție pe acea vreme era: predica să fie sistematică, sau o slobozie ocazională, să fie celată sau rostită liber. Lungimea predicii, atârână dela subiect; iar în privința rostirii sau citirii predicii regula elementară e: Cea celată trebuie să fie clară, fără repetiții, fără intercalări de prisos, iar cea rostită liber, trebuie să elucideze, oră afirmativă. Ca trebuie studiu temeinic, e natural. Și mult trebuie să te mire înmărușarea că atâția preoți din generația noastră în mănăstirea de a deveni preoți de frunte, au abandonat câmpul larg al teologiei și au studiat drepturile, filosofia, agricultura, saubiilitatea și nici un specialist în vreun studiu teologic-pastoral. Dacă cei numai abandonază teologia, de unde să așteptăm curent sănătos de progres? Viu continua.

Tr. Scorobef.

O hotărâre

a congresului profesorilor și profesoarelor dela școlile superioare, secundare și speciale de dincoace de Muntii.

În seșdinta de Marți, 8/21 Ianuarie, a congresului profesorilor și profesoarelor din Transilvania. Binat și părțile ungarene, locuite de Români, s'a făcut propunerea de mai jos, care s'a primit cu unanimitate, având a fi executată întocmai. O aducem la cunoștința intelectualilor noștri dela sate și dela orașe, cu rugarea, să ia de cu vreme măsurile de lipsă, ca hotărârea congresului să se îndeplinească, după împrejurările locale. Despre cele îndeplinite să se raporteze la timpul său, biroului «Asociațiunii» (Sibiu, Strada Șaguna, 6).

«Spre a întări în conștiința fiecărui Român convingerea despre însemnătatea mărețului act al uniții naționale, propun, ca în săptămânile viitoare membrii corpurilor profesionale dela toate școlile noastre superioare, secundare și speciale să întocmească câte un *cielu de conferențe publice* asupra următoarelor subiecte și asupra altora de aceeași natură:

1. Pământul românesc și locuitorii lui.
2. Inceputurile neamului românesc,

vișelile, prin care a trecut neamul nostru și încercările de întregire a neamului.

3. Cum s'a făcut unitatea națională?
4. Insemnătatea și folosesele uniții neamului.

5. Probleme pentru viitor în România întregită.

6. Bărbații, cari au pregătit și contribuit mai mult la unitatea neamului.

Întru cât se poate, conferențele vor fi însoțite de cântări, lecturi și declamațiuni de poezii patriotice, precum și de proiecțiuni lumineuse.

Aceiași subiecte se vor tracta în mod popular și ușor de înțeles în comunei din jurul centrului, în care se află școlile, în cadrele deservămintelor și agențiilor «Asociațiunii».

În timpul proximo se vor da, ca *cielu libere din Limba română* pentru elevii din clasele superioare, materii din ciclul superior mai sus, iar elevii și elevele din clasele inferioare vor memoriza, recita și cânta buciți literare de cuprins național și patriotic.

Conferențele și prelegerile populare se se vor ținea din partea profesorilor și profesoarelor, se vor trimite la *cielu «Asociațiunii»*, și cele mai bune dintr-se vor tipări pe cheltuiala acestei instituții culturale, sau într'un volum, sau în șuri separate.

Cu deosebire solemnitate se va serba ziua de 24 Ianuarie v., ziua uniții Principatelor, începutul și temelul uniții naționale. În această zi se vor ținea, pe amfiteatru mari și pentru mici, la orașe și la sate, prelegeri comemorative, însoțite de lecturi declamațiuni și cântări.

Sibiu, 8/21 Ianuarie 1918.

A. Bârso

Majestatea Sa Regina Maria profesorii ardeleni

La omagiile de recunoștință votate în onoarea Sa Majestatei Sa Regina Maria, prin d' general Traian Moșoi

FOIȘOARA

Profesorii universitari cătră români

— Scurtă privire asupra trecutului —

În preajma înfăptuirii uniții naționale, Asociația profesorilor universitari din regatul român s'a adresat *cătră romanii de pretutindeni*, făcând o scurtă privire asupra trecutului neamului nostru, pentru a arată mai bine calea de urmat în viitor.

În acest cuvânt, semnat de Comitetul Asociației profesorilor universitari, în frunte cu președintele Ion Athanasu și vicepreședintele A. C. Cuză și Dr. O. Proca, se spun următoarele: Zău înfăptuirea uniții noastre naționale înseamnă încheierea primei vârste de 17 secole și mai bine a neamului românesc. Caracteristica acestei vârste este, în putine cuvinte: *diviziune, apăsare, umilire, ignoranță, răbdare*.

Estă ce i-au adus numeroasele încălcări ale popoarelor barbare în timp de 1700 de ani Rând pe rând s'au năpustit asupra noastră: *Goții*, în secolul III, *Hani și Avari*, în secolul IV, *Slavi, Bulgarii*, în secolul V, VI, și VII, *Ungurii*, în secolul IX,

Pecenegii, în secolul X, *Cumanii*, în secolul XI, *Tartarii*, în secolul XIII și XIV, *Turcii*, în secolul XV și XVI.

Grea a fost lupca contra lor. Ei cu puterea brută, cu viclenia, cu prigonitoria; noi cu dreptatea sfântă a cauzelor noastre, cu respectul adevărului, al cinstei, al umanității...

Acum, înainte de a păși pragul celei de a doua vârstă a neamului nostru întregit, să facem o scurtă privire asupra trecutului său:

1. Ne produc groază, dar și mândrie, cele mai multe de 52 răboaie, pe care au trebuit să le poarte Principatele *Moldovei și Munteniei* dela înfăptuirea lor (1300—1350) contra numeroșilor vrăjmași, cari le păndeau de toate părțile ca să le cucerască. (Cele mai numeroase din aceste răboaie s'au dat împotriva turcilor și ungarilor).

Ne gândim cu groază la unelirile de învrăjbie între Moldova și Muntenia, țesute de dușmanii neamului, și la frământările în interiorul lor, produse de intrigile din afară...

Ne produc groază cei mai bine de 464 de ani de suzeranitate turcească, grea și umilitoare asupra Principatelor; — ear epoca *fanarioșilor* de 105 ani reprezintă cu siguranță una din cele mai negre pagini în istoria noastră națională. Patru secole și jumătate de întunecare

pe terenul cultural, de biruri asupra locuitorilor moldoveni și munteni, de speșină și de muncii lor, de jaful avuților, de profanarea dinței, de necinstea familiilor lor.

Toate acestea au fost îndurate cu bărbăție de munteni și moldoveni, căci și n'au putut un singur moment convingerea, că dreptatea va sfârși prin a învinge. Și ea a învins în 1859 și 1877.

2. Voi, *trași transilvăneni*, duceți de zece veacuri o luptă urășă contra maghiarilor, cari nu s'au dat îndrăg dela nici un mijloc pentru a vă desființa ca națiune.

Care inimă românească nu se revoltă la gîndirea constituției dela 1870 (Approbată de Consiliul Plătalei Constituționale), unde se spune: «Națiunea română n'are nici un drept politic, ea este străină și prin religia ei, și este îngăduț numai vremelnic, atât timp cât va binevoi să se supună și stăpânirei».

Ce atacuri înșurșurate în contra religiei noastre! Căci ei s'au dat seamă de puterea, pe care o dă credința strămoșească în lupta contra desnaționalizării. Inchiziții (1299), încercări de conversiune la calvinism și catolicism, toate acestea numai pentru a vă desprăși prin religie de românii din principate. Și când, ascultând promisiunile, care vi s'au făcut în 1697, o parte a bisericii voastre ortodoxe a consimțit s'ar

Sa Regina Maria a binevoit a raspunde prin urmatoarea telegrama:

„D-lui gen. Popoju, Com. trupelor din Transilvania Din Palatul regel. Bucuresti, 23 Ianuarie.

Cu mare bucurie am primit urările, pe care mi le-ati transmis din partea Corpului didactic secundar de peste munte, adunat în Congres la Sibiu, și Va rog, să arătați tuturor ville mele mulțumiri pentru sentimentele de dragoste și devotament, de care sânt înfuziați față de Tron. — Mari sânt meritele profesorilor ardeleni, care mână în mână cu prețioșii, în împrejurările cele mai grele și apăsătoare, sprijinindu-se numai pe dragostea și jertfele materiale ale poporului, a muncit vitejește pentru răspândirea învățământului în limba națională, ținând pururi aprinsă făclia credinței în viitorul neamului românesc. — Acum, când ceasul unirii și al libertății a sunat, sunt sigură, că luminătorii poporului român de peste Munți își vor da întreaga măsură a devotamentului lor pentru cultura națională și pentru buna îndrumare a ținerii.”

MARIA.

Deschiderea congresului profesorilor

Duminecă, la crele 12 participanți congresului au luat masa comună la restaurantul „Unicum”. S'a constatat imediat că bătrânii n'au nunt parteneri, fiind în pedecăți de sărbi. D-l Precup de la Blaj a salutată pe cei doi reprezentanți ai corpului didactic de peste munte, d-nii Mărculescu și Bolat de la Râmnicu-Vâlcea.

A răspuns d-l Mărculescu, exprimându-și admirația față de devotamentul și dragostea pe care profesorii ardeleni au dovedit-o față de școală; a constatat cu durere, că corpul didactic de peste munte nu e la aceeași înălțime a chemării.

D-l Bălan a salutată în numele șefilor n'au participat congresului, iar d-l Percea de la Brașov a mulțumit comitetului aranjator, îndosebi d-ului Oprean, care s'a îngrijit de încurajare.

Corpul profesoral s'a îndreptat apoi spre muzeul Asociației, unde s'a ținut prima ședință. Asistat un public numeros.

La ora 3 apare d-l ministru Vasile Goldiș, iar d-l Precup deschide congresul cu o frumoasă cuvântare, în care face istoricul mișcărilor de organizare ale corpului profesoral de dincoace.

Mărit congres, — a început d-ș., — apelul lansat de noi a fost întâmpinat cu căldură, cece se vede din numărul frumos al participanților. Constat cu bucurie că în noi văzânește același dor de a ne asocia și de a ne organiza. Trebuie să mulțumim lui Dumnezeu, că nouă ne-a hărăzit norocul de a deschide cel dintâi congres al profesorilor români și de a saluta în mijlocul nostru pe cel dintâi ministru român. De fapt Făt Frumos din lacrimi a devenit realitate.

Încercări de organizare s'au ivit multe în sinul corpului profesoral român, dar nici desăbirii de ordin profesional în todeauna n'au zădărnicit planurile. Datorită erorilor recunoștinți profesorilor ca Glodăr și Meșoi, cari au slevat ideea unei organizări a corpului didactic. În sfârșit n'ia reușit la 1914 să ne organizăm în cadrele Asociațiilor, în 5 secții. A venit însă înfricoșatul război mondial și orice activitate rodnică a fost ce neputință. Azi nu se poate constata, ce rezultat ar fi adus înghetarea noastră.

Curentul război a s'arăt multă victimă din rândurile noastre. Am pierdut pe Dr. Ale. Bogdan, Micolu, Dionisie Nistor de la Brașov, pe Francisc Deac de la Gherla și pe Avram Sădeanu de la Arad (întreg congresul se ridică în semn de pietate). La 28 August 1916 România a declarat război monarhiei Austro-Ungare și furia turanică s'a deslășuit cu înverșunare asupra noastră. Dumnezeu a voit însă altfel. Ziuă de 1 Decembrie 1918 n'ia adus înviere.

Profesorii români au pistrat focul viu al iubirii de neam în clasa noastră intelectuală; conștiința noastră națională e opera lor și se poate afirma, că ei sunt precursorii unirii noastre. Profesorii nu mai pot fi deci socotiți drept o canțitate neglijabilă, căci marele bărbat de stat Dimitrie Sturdza a zis, că profesorul e un mare apostolat, pentru că în mâinile profesorilor e soarta neamului.

Vrem să fim un organism puternic, care să crească omenii de muncă și de caracter. Profesorii români de dincoace de Carpați nu vreau să în ascriși politici milante. Probleme grele asteptă rezolvire și cerem să ni se dea puțină sa le resolvim. Simțim o deosebire de bucurie, că șeful resortului instrucției e Dl Vasile Goldiș, care și d-ș-a a fost profesor, care cunoaște năzăurile vieții noastre și avem firma convingere, că interesele noastre vor găsi la dânsul o justă aplecare. Vă mulțumesc pentru încrederea acordată și mi se depun amănunțit. (Applaud)

D-l Andreu Birseanu e acclamat imediat președinte al congresului și rostește următoarele cuvinte: Vă mulțumesc din toată inima pentru onoarea cu care mă încredințați. În adunarea dascălilor români văd o manifestare a vieții românești și primăvara neamului nostru. În urma deosebirii noastre politice și unirii noastre cu România se deschide un nou câmp de muncă.

Toate tagmele au văzut necesitatea organizării și profesorii nu puteau să lipească.

Învățământul e mijlocul cel mai puternic pentru crearea viitorului nostru și profesorii dădându-și seama că în școlile secundare se pregătesc elementele intelectuale, au pornit o mișcare. (Va urma.)

Congres de socialiști

Duminecă, în 19 I. c., la ora 9 înainte de amiază, s'a întrunit în sala magistratului sibian congresul partidului social-democrat român din Ardeal și Bănăț.

Au fost de față 120 delegați, între cari pe lângă toate pederile puse bănețenilor din partea armatei sârbești, au isbușit să se prezinte și delegați din Bănăț.

Ai lusi mai întâi cuvântul tovarășul *Fiuțar*, care își arată bucuria, că mreșele război al popoarelor s'au fermintat cu deosebirea neamului românesc. Datoria noastră este astăzi să cercetăm mijloacele potrivite pentru a îmbunătăți soarta muncitorilor dela orașe și a țărănilor.

În numele socialiștilor germani și maghiari din Sibiu, vorbește congresul tovarășul *Buomann*.

Mai vorbesc *Moga*, care raportează despre situația materială a partidului; se constată că toarele sânt purtate în bună rândărită; *Ordinarii* cere ca partidul socialist să nu fie reprezentat în Consiliul Dirigent. Ii răspunde *Jumanca*: Facem parte din Consiliu, nu ca să ocupăm posturi, ci ca muncitorii să-și aibe apărătorii trebuințelor și acolo. *Boncața* aprobă intrarea în Consiliul dirigent a tovarășilor *Jumanca* și *Fiuțar*. Partid socialist puternic e poate înființat mai deosebi dacă sântem uniți la un loc, și nu împărțiați.

Șeful resortului de Justiție, Dr. Aurel Lazar, arată că totuși frunțașii neamului nostru lucrează pentru înaintarea onorului. Datoria noastră este să îndăimzăm întâi clădirea, și numai după aceea să întocmim interiorul ei.

Tot în ședința aceasta, în care au mai luat cuvântul *Plega* din Crișilor, *Clara* din Reșița, *Fop* din P-țiroeni, ș. a., s'au citit telegramme de aderență din Timișoara, Blaj, Cluj, Budapesta, Comlulș ș. a.

Pe urmă ședința din ziua următoare, Luni, s'au pus la dezbateră statutele partidului social-democrat din Ardeal și Bănăț.

Raportor este Iosif *Reccanu*, care zice că programul partidului nu s'au alina, decât al tuturor partidelor socialiste de pretutindeni.

După o discuție mai lungă se alege o comisiune de 30 membri pentru a studia chestiunea.

unirea cu cea romano-catolică, care n'a fost mirarea și revolta voastră văzând cursa ce vi s'a întins, căci ei n'au îndeplinit aproape nici una din făgăduiele ce v'au dat! Dar noua eparhie greco-catolică de la Haidu-Dorog, unde serviciul religioș trebuie făcut în ungurește, ce eră decât un alt atentat contra națiunii române!

Ce asalturi desperante în contra școlilor voastre cu scopul de a substitui înecul cu înecul limbii, literatură și istoria maghiară, limbii, literaturii și istoriei române; căci ei cunosc valoarea acestor arme de apărare în lupta dintre naționalități. Toate legile școlare, ungurești (1879, 1891, 1907 etc) n'au făcut decât să suprimă și puțințele concesiuni cuprinse în legea naționalităților dela 1867... Dar închiderea atător școlăre române, pe care voi le întrefineți cu banii voștri; deșd, plănuind toate dările căută stătu lungor, aveți dreptul să-i cereți să facă și al sacrificii pentru școala voastră!

Câtă umilință n'afi îndurat vol din partea magistratilor și d'șefilor slujbași unguri, cari în propria voastră țară, au impus limba ungurească în judecătorești și celelalte autorități!...

Câte persecuții n'au îndurat frunțașii voștri... Prigonirea și moarte în exil a episcopului *Micu*, pentru memoriile care le-a prezentat împăratului Carol VI. (1733) și împărăteșii Maria Tereza (1754). Prigonirea celor 19 mil de ro-

mâni, cari au înmănat petiții individuale împăratului Iosif II. (1782). Prigonire contra semnatărilor supllice colective din 1791 (*Supplex libelus Valachorum Transylvaniensium*). Prigonire contra semnatărilor memorandum dela 1805 și 1804. Procece (de presă) 175 cu 446 condamnați de români în timp numai de 17 ani (1890—1913) pentru că prin grai și în scris și-au apărât naționalitatea!

3. Voi, frați *bucovinieni*, cari la 1715 ați fost răpiți de iacoma Austrie, ați dus de 143 de ani povara unei stăpîniri, în care viclenia și violența și au dat mâna în atentații îndreptat contra voastră.

Vi s'au redus drepturile cetățenești, vi s'a impus limba nemtească în justiția și administrația voastră, s'au îngreunat condițiile de funcționare a școlilor și d'șefierilor voastre.

Dar ceea ce a amenințat mai mult naționalitatea voastră, a fost încrederea pierdută a pătrunderii elementelor străine printre voi, ca înecul cu înecul să vă la locul!

4. Voi, frați *basarabeni*, pe cari v'a smuls Rusia țaristă din Patria-Mamă la 1812 și 1878, ați suportat cu resemnare cea mai autocrată stăpînire timp de mai mult de 100 de ani. Ne dăm seamă că a fost de aspră această stăpînire, după mișcările revoluționare, pe care ea le a provocat chiar la ruși. Având și ei aceeași reli-

gie ca și noi, au putut mai ușure pune în aplicare planul lor de desnaționalizare prin introducerea limbii rusești mai întâi în biserică și apoi în școale.

De aceea se găseac astăzi români de origine, dar rusificați ca limba și ca simțire printre cei cari au trecut prin școlăre rusești; și aceasta ne-a înfrințat mult. Din firească numărul lor este foarte mic față de marea masă a poporului basarabean, care a rămas român în toată firea și simțirea lui.

La voi s'a mai întrebunțat și sistemul dislocării cu forța, sau prin ademene și înlocuirea celor plecați prin ruși sau prin germani.

Frați de ai noștri se găseac în ținuturi depărtate ale Siberiei și ale Caucazului, Auzim că mulți se însoapează la pământul lor strămoșesc, și aceasta ne umple inima de bucurie.

Frați români de pretutindeni! Toate aceste suferințe ale voastre și multe altele, noi ceștia din România liberă le-am știut și le-am simțit împreună cu voi, precum ați simțit și voi, frați transilvăneni, basarabeni și bucovineni, suferințele noastre din Moldova și Muntenia până la independență.

Toate prigonirile, toate ademenele, toate încercările dușmanilor de a rupe comunitatea noastră suferitească au rămas zădărnice. Ea se

S'a vorbit și despre afacerea organizațiilor economice.

Cu raport la situația politică, Congresul a votat următoarele:

Congresul partidului social-democrat din Ardeal și Binaț, ținut în 19 și 20 Ianuar 1919 în Sibiu, declară că în urma înfăptuirii unității naționale, consideră de cel mai apropiat și mai important țel al său lupta pentru desăvârșita democratizare a țării, pentru restabilirea cât mai grabnică a sistemului constituțional și pentru înfăptuirea reformei electorale și a reformei agrare drepte și radicale. Pretinde respectarea cea mai strictă a tuturor postulatelor cuprinse în rezoluția dela Alba Iulia, și în special ține a declara că reclamă cea mai desăvârșită libertate de autonomie națională pe scama tuturor națiunilor străine de pe teritoriul României-Mari.

Românii din Macedonia

— Un fost ministru despre Macedo-românii —

Di I. Grăditean, fost ministru și actual prezident al Societății Macedo-române din București, a făcut unui ziarist din capitală următoarele declarații:

Situația aromânilor depinde de așezarea viitoare din peninsula balcanică. Până acum nu se poate arăta cu precizie care va fi această așezare.

Mai ales asupra Albaniei domnește încă un mare necunoscut, atât în ce privește granițele acestui stat, cât și în ce privește sfera de influență în care va fi cuprinsă el. E probabil însă că sub o formă sau alta va rămânea un stat *albanoz*, care după unele semne va fi cuprins în sfera de influență a Italiei.

Se înțelege că interesul aromânilor ar fi ca statul albanoz să fie cât mai mare pentru a putea cuprinde cât mai mulți aromâni; căci în nici un alt stat din peninsula balcanică el nu s'ar putea desvârși mai liber și n'ar obține un maximum de drepturi naționale, ca dela albanezi.

Aromânii, prin Societatea Macedo-Română din România, întocmesc un *memoria* care, după ce va fi aprobat de organele societății, se va înmâna atât guvernului român, cât și reprezentanților puterilor aliate, spre a se avea în vedere la conferința de pace.

Prin acest *memoria*, care este în lucru, probabil că aromânii vor cere ca pe lângă menținerea drepturilor ce li s'au recunoscut de Sârbia, Grecia, Bulgaria la 1913 să li se mai asigure și o autonomie comunală națională, în comunele locuite în majoritate de ei. În plus, trebuie ca toate aceste drepturi să le fie serios garantate, în practică, de oarece experiența a dovedit că unele state balcanice deosebit înepet nu au respectat angajamentele luate la București.

Cu raport la Albania, în special aromânii

vor cere ca diferitele lor grupuri ce ar fi cu prinde în acest stat să constituie *cantioane*, bucurându-se față de statul albanoz de o autonomie asemănătoare cu aceea, pe care o avea până acum Croația față de statul ungur.

Funcționarii români și neromâni

— Date instructive —

I

În preajma prelurii admistrației prin consiliul dirigent, care a face bun serviciu când în cele următoare dau, pe temele citelor, o iconă fidelă a situației, în care ne aflăm noi români față de foștii noștri asupritori.

Maghiarii au știut să introducă o admistrație meșteșugită și să ne împistreză cu o armată întreagă de funcționari străini de neamul nostru. Puțini, foarte puțini români au putut ajunge la admistrație; dar și aceștia, cu toate prăgătirile lor superioare colegilor străini, numai în posturi de o două mână și nici unii în posturi conducătoare.

Românul în admistrație a trebuit să înceasă din greu, are colegii noștri străini încaștă recunoștină din partea superiorilor. Pe deasupra, am fost și spioniți: multe ar putea istorisi dosarele cabinetului negru.

Cel mai mulți din noi, cari sântem la admistrația superioară, muncim din greu și ducând în toate pe colegii noștri de alt neam, ne aflăm azi cu sănătatea sdrcinată și fără avere materială...

Noi, funcționarii români, până aci am adus numai jertfe pentru poporul nostru și credem a fi în drept a aștepta, că acum când a răsarit și pentru noi soarele libertății și dreptății, să fim băgați în seamă din partea Consiliului dirigent conform capabilității și jertfelor noastre.

În comitatul *Albei inferioare*, care constă din centru cu 8 prețuri și 1 orăș, aflăm dintre 127 funcționari comiteniși 4 cu un singur prețor și 1 practicant administrativ de origine română, apoi 25 notari comunali. Sânt deci cu pregătire academică 35 maghiari și jidani, față de 2 români, și 41 de notari comunali și cerucali străini de neamul nostru, față de 25 notari de origine română.

Mai aflăm 24 oficiali și canceliști pe la diferitele centre toți străini. Observ, că în numărul acesta nu sânt luți diurnișii, cari încă sânt cel puțin vreo-30, și cari încă sânt luți la fondul de pensie.

Să vedem acum, care e situația în cele 4 orașe de pe teritoriul comitatului Alba-Inferioară cu totul românesc:

În *Alba-Iulia* din 24 funcționari: se află un singur român ca oficial de dare.

În *Abrad* dintre 16 funcționari 1 senator și 1 controlor de cassă.

În *Alud* între 17 funcționari nu e nici un român.

În fine în *Ozna* Sibului dintre 17 funcționari: 1 senator și 1 oficial de dare român.

Deci dintre 74 funcționari abia 5 sânt români.

În comitatul *Hunedoarii*, care constă din centru cu 10 prețuri și orașele Deva, Hîrșeg, Oraștie și Hunedoara aflăm următoarea situație:

Dintre 79 funcționari cu pregătire academică aflăm 1 asesor la sedria orășanală, 1 prim-prețor și 1 prețor român.

Dintre 26 oficiali: 3 români, și dintre 99 notari comunali și cerucali 20 români. Deci din totalitatea funcționarilor dela comitat de 204 sânt români 32.

Trecând la orașele de pe teritoriul acestui comitat aflăm:

În *Deva* 21 străini și 1 oficial român, în *Hașeg* 18 străini și un senator român, în *Oraștie* 18 străini, 4 români, și în *Hunedoara* 10 străini, 6 români; adică, toți acești români în funcții inferioare; sânt deci în aceste orașe față de 72 funcționari străini 12 de origine română. Voi continua cu celelalte comitate, în cari disproporția e și mai mare, ca să se convingă concetenii maghiari, că ei au făcut de micuțul proberilor lor că: Extra Hungarum non est vita, și est vita, non est ita.

În comitatul *Turda-Arieș* aflăm o situație și mai tristă.

Din totalitatea locuitorilor de 174375 sânt români 125068, și cu toate că acest comitat este românesc, aflăm un număr disparent de funcționari români, și aceștia numai ca notari comunali sau cerucali și nici un român la admistrația superioară. Etia tabului: Comitatul constă din centru, din 6 prețuri și orașul Turda.

În centru sânt aplicati 26 funcționari, din cari 15 cu pregătire academică și 11 cu pregătire inferioară. — Toți maghiari, și nici un român.

În cercul *Jara-de-Jos* 5 funcționari centrali din acesta 4 cu pregătire academică, 1 cu mai mică și 6 notari comunali. Români nici unul.

În cercul *Ludăș* de pe Mureș dintre cu pregătire academică 1 cu pregătire inferioară și dintre 13 notari comunali, abia 1 notar român.

În *Câmpeni* sânt aplicati 4 cu pregătire inferioară și 5 notari comunali, dintre cari abia 1 notar român.

În cercul *Turda*: 5 funcționari superiori, 2 inferiori și 12 notari comunali, dintre cari 3 notari români.

În cercul *Trăscădul*: 4 funcționari superiori, 1 inferior și 6 notari comunali, dintre cari 1 notar român.

În orașul *Turda* sânt 10 funcționari cu studii academice și 24 cu pregătire inferioară, toți străini de neamul nostru.

Făcând bilanțul acestui comitat, aflăm din 93 funcționari din centre și oraș nici un român, dintre 48 notari comunali abia 6 români.

Comitatul *Clujului* ne prezintă următoarea iconă: Din totalitatea locuitorilor în număr de 225879 sânt români 153717.

În funcțiile administrative sânt aplicati: în centru 19 cu pregătire academică și 15 cu studii inferioare, dintre cari nici un român.

În cercurile prețoriale și anume: În prețura *Banii Hunedoara* 3 cu pregătire academică, 5 cu inferioară, și 14 notari comunali, dintre cari abia 1 român ca notar comunal.

În prețura *Giala*: 4 cu academie, 2 cu inferioară și 7 notari comunali. Nici un român.

În al *Alba-Iulia*: 4 cu academie 2 cu inferioară și 10 notari comunali, 1 singur român ca notar comunal.

În cercul *Clujului*: 4 cu academie 2 cu pregătire inferioară și 18 notari comunali. Nici un român.

În cercul *Ormenișul-de-Câmpie*: 2 cu pregătire academică și 2 cu inferioară și 5 notari comunali. Români nici unul.

În cercul *Moculului*: 3 cu academie, 2 fără, și 8 notari comunali, între cari 1 notar comunal român.

În cercul *Nădășului*: 3 cu academie, 2 cu

arată astăzi mai puternică decât ori când, căci experiența celor 17 secole ne-a învățat de ajuns să prețuim foloasele noastre în lupta contra vrășmașilor neamului nostru.

Să nu credem un moment, că ei vor încetă să ne atace cu terminața războiului. Lupta între popoare va continua tot așa de aprigă și în viitor, numai că ea se va da pe tărâmul cultural și economic, și vor învinge aceia dintre ele, care vor avea mai multă înfăptuire și o mai solidă conștiință națională. Cătră înzestrarea generației viitoare cu aceste arme trebuie îndreptată toată munca noastră a românilor de pretinzându-i, cari trăim aceste clipe mărețe în istoria omenirii și a neamului nostru.

Cinstind memoria eroilor, cari și-au sacrificat viața pentru ei în cursul secolilor și în acest uriaș război, și sprinții pe puternicul ajutor pe care ni-l dau marii și nobilii noștri aliați, să pășim cu încredere la înfăptuirea unității noastre naționale, singura cheazăle a vieții neamului român...

Cântec din război

— Colecția Boca —

Foaie verde de cizovar,
Toată lumea-i în piciora
Toată lumea i încetată
Înt'o luptă încrunțată,
Curge sânge încoțat
Pentru bătrânu 'mpărat.
Dar ne vine mare jale,
Că pe lume s'au multe rele:
Role în lume dăie or fi,
Nu le putem povesti.
Cine-mi poate spune mie,
Cătră jale i pe pustie,
Cătră voinici își varsă sânge,
Cătră mane vor mai plânge?
Mamele or mai încetă,
Că li-a scurtă viață
Dar nevestele s'au dor,
Plâng cu copilăsi lor;
Oțoasă nîncetată
Pentru fata îndărătat,
Dăpărat de căsnicie,
Dămezeu Sfântul să-l fie,
Că i-a lăsat tineret,
Drăgăliși și mărănței,
De te ia mila de ei.

Vasile Antimie,
din *Făcșagul vechi* reg. de lat. 15.

Într-un întreg pământ de lăpă, deci a fiu
acest lucru încă înainte de ce s'ar fi făcut chiar
în Rusia — pe-o vreme când la noi în țara
ungurească nău s'era ieriat nici să
cumpere pământ. Nu e în lumea întreagă un
rege mai iubit de popor ca regele Ferdinand,
care oricât l-au amenințat nemții, a crezut să-și
peardă mai bucuros tronul decât să ierte pe
cei care au trădat neamul românesc. Cântece fără
număr, cântece răsunând în sufletul poporului
și preaslăvindu-l și iubirea ce o simte
peur poporul său. Da, regele Ferdinand a
intrat în poezia populară, iar regina Maria a
făcut cunoscută slava neamului românesc în
lumea întreagă, povestind cu grai de zină suferin-
țele noastre întru-o carte scrisă englezeste (ca
s'o înțelegă neamurile mari), care tradusă pe
bun înseste de marele învățat al neamului nostru,
di Nicolae Iorga. Dar ar fi să ulem că și în-
trecut, dacă am încerca să povestim tot despre
faptele celei mai iubite perechi regale ce a stă-
pânit vre-odată.

Să nu uităm apoi că regele Ferdinand e
rege din voința poporului, — și dăre-
ar bunul Dumnezeu stăntul să fim sub obăduirea lui
numai stăt de fericiți, ca englezii sub regele
lor, care e și el domn din voința poporului.

Acum, chiar zilele aceste, regele Ferdinand
a fost cel dintâi care și-a împrișit moșile țăr-
nilor și tot el a publicat o lege, care va da
drept de alegător fiecăru țărân.

Dar, domniile dela Budapesta știu toate
astea, tot așa de bine ca noi, și totuși încercă
să ne mintă. Zădărnici și năordă încercare.
Noi vom urma glasul sufletului nostru, așa cum
l-am urmat la Alba-Iulia, unde țărânii români
au fost acei, cari au pus în fruntea lor pe con-
ducătorii de astăzi, țărânii români trimiși din
26 de comitate. Tot cu voia și din voința lor s'au
adus hotărârile de acolo. Numai noi de noi vom
putea înfrânge a cele hotărâri, vom împăși noi
ce este de împăși și vom mai lăsa să treacă
cornul belșugurilor în mâna ungurească. Ne
vom așterne noi patul în care vrem să ne o-
dănim, nu urgruși. Destul am fost când legat
de carul lor, — ne-am săturat, iar dacă am știut
să așteptăm sute de ani, vom mai și să așteptăm
încă câteva luni. Nu mai vrem mila delinimca,
ci vrem dreptul nostru înfrupt prin puterea
noastră, căci mila străinului e ca umbra spinului,
când crezi că te răcorășește, mai tare de dogo-
rește.

Voi cari n'ați știut decât să ne mănâți la
tăietore, să ne sfredeliți cu baioneta jandar-
milor, să ne lăsați să putrezim prin temniți și
să ne stingeri în spânzurători, voi n'auziti ce
glas răsună din țărâna glieri românești și
zilelor de mil de frați cari au mușcat în această
glier murind, e înima lor. În această țărână pe
care o călcăm noi astăzi și e sufletul lor, care
se abste fără hōdnă, câtă vreme nu vom înfrupt
vizul lor, ear acest viz e România-Mare.

Var plăcă voia, trimiși iadului ce sânteiți,
să ne vedeti ear fără conducători, s'ar plăcă să-și
alungăm și s'ar înuclem, ca pe urmă să vă năpu-
șiți ear asupra noastră și să ne fereți în că-
lăușe bine cunoscute. Zădărnici încercare. Vă
vedem la Cluj la Cucerdea, la Teiuș, Deva și
peste tot locul ce vreți să ne pregățiți. Citiți
apoi neadorimți batjocura ce faceți cu trecutul
nostru, miștind lumea că n'am avea drept
asupra acestor plajuri românești. Vă știm, vă
cunoaștem.

Periți ca ciurma, risipiți-vă ca iazma păcă-
tului din lața noastră!

Contribuiri

Pentru a veni în ajutorul celor șapte or-
fani ai a vîduvei preotului Ioan Oprîș, fost pa-
roh al Cristușului, subscris am întreprins o co-
lectă între poporul meu din comuna Cămpeni.
Au contribuit următorii:

Nicolae Palade, paroh, și Sever Furdul, câte
20 coroane; Ite Gola, Remus Palud și Tudor
Todoruț câte 10 cor.; Sofia Iustin, George An-
druș, Ioan Motora, George Toderă și George
Bota, câte 6 cor.; Ioan Motora I, Dumitru, Si-
meon Dandă, Dionisie Trifa, George Mihoc,
Simeon Mucea și Nicolae Orlariu câte 5 cor.;
Nicolae Bolog, Petru Onel Nicolae Onel, Si-
meon Borda, Simeon Bota și Simeon Bota,
câte 4 cor.; Iustin Boncuț, 3 cor.; Nicolae Mi-
hail, Remus Orlari, Stefan Bota, Alexandru Gi-
bor, Mihail Bota, Dumitru Bendea, Nicolae
Onel, Vasilie Orlari, Avram Mucea, Ipsas Pa-

tită, Visalom Andreș, Mihail Crețu, Petru Bon-
cuț, Ioan Plic Vasile Curtici, George Morcuț,
Gheorghe Sicoe, Gerasim Ancău, Tudor Mucea,
Răfla Plic, Mihail Haiduc, Nicodim Cotișel,
Nicolae Șenilă, Lisaveta Mihail, Avram Mucea,
Todor Bobariu, Arsenie Orlari, Anuta Petrusel,
Nicolae Cotișel, Costandin Bustan, Vasilie Mo-
tora, Todor Mhota, Ioan Costea, Vasilie Ben-
dea, George Onel, Petru Sîvut, Costandin Bi-
strae, Ioan Sîvut, Samfira Cotișel, Samfira Bon-
cuț, Ana Pavu, Ana Mera, Maria Bolog și Ni-
colae Scota, câte 2 cor.; Elisaveta Bota, Nicolae Mi-
hail, Grăcin Sărbu, George Buca, Ilie Jelfia,
Gerasim Berindei, Ipsas Gola, Ioan Teoț, Sofia
Bosgar, Nicolae Curticio, Nicolae Mera și Ni-
colae Todoruț, câte 1 coroaă. Suma cor. 259.
— Cămpeni, 31 Dec. 1918. Nicolae Palade, pa-
roh ort. rom.

Știrile zilei

Dela curte. Regele Ferdinand și Regina
Maria. Insoțiți de principii: moștenitor Carol
și de principesa Elisabeta, vor plecă în străin-
tate. Familia Regală călătorește la Paris, Lon-
dra și Roma.

Deputerea înfrământului. Miniștrii fără por-
tofolu ai Ardealului, dnii Alexandru Valdea-
Voevod și Stefan C. Pop, au depus Marii Îră-
mântul în mâinile Maiestății Sale, Regelui Fe-
rdinand, în drumul sîrului palatului
regal din București, au fost serbări cu en-
tuziasm din partea populațiunii bucureștene.

Apel. Agronomii români înfrumundu-se în
ziua de 11 Ianuar la o consiliu're colegială, au
convenit a se constitui în o «Societate a agri-
nomilor». Tot acei colegi cari n'au participat
la acea întrunire, s'ant rugați și li comunica adresa
diului Constantin Băilă, Consiliul Dirigent,
(Nicolae Agriculturii), Sibiu.

Defunct. Tribunalul marțial, cum se anunță
din București, a hotărât ca fostul preșident al
Ligei culturale, di Virgil Arion, să fie defunct,
fiind învinovățit că a înfrupt legături cu duș-
manii țării.

Scrisori deschise! Având în vedere, că
toate scrisorile tre prin cenzură, se recomandă
publicării să trimiță prin poșta scrisori deschise.

Spre luare aminte a tuturor intelectualor
români din Sibiu. Intelectualii români din Sibiu
(profi, profesori, învățători, advocați, medici,
ingineri, funcționari, publicisti, etc.) sunt rugați
a se prezenta în zilele de 27-30 Ianuar n., între
orele 10-12 a. m. sau 3-5 p. m. în birourile Asocia-
țiunii, spre a primi câte un exemplar din
chestionarul despre nume, locuință, etate, ocupa-
ție, pregătire, stare familială, cunoștința de
limbă etc., dat de Rezortul organizării al Con-
siliului dirigenți și ad-ămplu, sau imediat, în
birtu, sau ad-ăduce acasă și a da astfel răspun-
sul la informațiunile cerute din partea Rezortului.

Masă festivă. So-rietatea română din Sibiu
va da Duminică 13/26 Ianuar la orele 12 1/2
în sala cea mare a restaurantului «Unicum»
un prânz festiv în onoarea ofițerilor români
de peste munți și a membrilor Consiliului
nostru dirigenți.

Numărul locuitorilor în câteva din orașele
mai impozante ale României mari, este urmă-
torul:

București	350 000
Chișinău	123 000
Cernăuț	87 600
Iasi	76 000
Timișoara	72 000
Galăț	72 000
Brăilă	65 000
Oradea-mare	64 000
Arad	63 000
Cluj	60 000
Akkerman	60 000
Ploiești	57 000
Craiova	52 000
Brasov	41 000
Bender	40 000
Sibiu	39 000
Constanța	30 000

Legatul Florica Dăuca n. Roman. Neconso-
latul Demetriu Dăuca, proprietar în Ilia-murășană
și copiliu și Octavian, Antinogor, Arad, Cor-
nel și Minodora. În mod nu se poate mai du-
reos aștiri prin decedarea soției, respective bunel
lor mame Florica n. Roman. În scopul eter-
nizării memoriei ei binecuvîntate pînă temei cu
150 cor la «Legatul Florica Dăuca n. Roman»
pentru ajutorarea capitolor săraci din Luncoșul
de sus aplicăți la meserii. Pentru prios, impo-
rând mângiere celor îndurerăți și odhnă în-
decedate exprima sincere mulțumite: Victor
Tordășian, preșidentul Reuniunii meseriașilor
sibiieni.

În memoria unui tânăr medicinist, Di George
Bărbat, fost notar în Polina, acum în Ocna Si-
biului, în loc de cunună pritoșore pe scriural
mult regretatului său nepoi Emilian Grădinaru,
student în medicină, fiul notarului din Sicădeu,
a binevoit a dăruł 20 cor, la «Fondul Entico-
pului Nicolae Popca pentru masa învălădăciilor me-
dicale». La acelea fonduri Nicolae Mărușan,
maiestru mîșcar, a dăruit 50 cor. Pentru prios
exprima sincere mulțumite Vic. Tordășian,
preșidentul Reuniunii meseriașilor sibiieni.

Mersul trenurilor în Sibiu. Valabi din Ia-
nuar:

Plăcări spre:

1. Făgăraș, zilnic	la 8 47 l. a.
2. Copșa mică, zilnic	la 6 20 l. a. și 4 02 d. a.
3. Vișeu de jos	„ 8 00 l. a.
4. Turnu roșu, în zile cu soț	„ 12 24 d. a.
5. Căzâdlă, în zile cu soț	„ 5 23 dim.
6. Agnita, Lun, Mierc, Vin.	„ 7 40 ..

Sosesc dela:

1. Făgăraș, zilnic	la 12 23 d. a.
2. Copșa mică, zilnic	la 11 35 l. a. și 10 05 seara
3. Vișeu de jos	„ 7 30 ..
4. Turnu roșu	„ 10 dim.
5. Căzâdlă, zile cu soț	„ 5 23 seara
6. Agnita, Marți, Joi, Sămbăta	„ 7 ..

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann.
Directora: D-na M. Scholtes.

Sămbătă și Duminică: Scara dinainte —
Scara dinădărt, comedie în 3 acte. În primul
rol cu Asta Nielsen. Inscriptiuni românești. Hă-
denrōdsin, dramă în 3 acte.

Inceptul la: ora 5 1/2 și 7 1/2 seara.
Duminică și în serbători trei reprezentații
la ora 3 1/2, 5 1/2 și 7 1/2 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis.
Directora: Dna Emil Toth.

Sămbătă: Tatăl vinovat, dramă. Scene hazilii,
de comical Tălpașanu.

Duminică, Lună și Marți, în 26-28 Ian.,
Venera se deștoapă din soma, dramă în 4 acte.

Inceptul la: ora 7 seara.
Duminică 3 reprezentații, la ora 3, 5 și 7.

Nr. 973/1918.

(20) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în pa-
rohia de clasa a III-a Săleud, protopresbiteratul
Târnava, se eșcrie concurs cu termen de 30 zile
de prima publicare în «Telegraful Român».

Elementele sânt cele cuprinse în coala

B. dela congruă.

Concurenții au să-și trimiță cererile în-
struite conform normelor din vigoare, în ter-
minul arătat, subsemnatului oficiu protopresbi-
teral ort. rom. al tractului Târnava în Cetatea
de bală, iar concurenții să se prezinte cu prea-
labila încunoștințare a subsemnatului în parohie
spre a face cunoștință cu poporul.

Cetatea-de-bală, 20 Decemvrie 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. român al tra-
ctului Târnava, în conțelegere cu comitetul par.

Nicolae Todoran,
protopop.

Consiliul dirigent. Resorțul finanțelor.

Nr. 118/1919 Pres.

(12) 1-3

Apel

Toți funcționarii români cari au stat, sau au și prezent în serviciul central, sau al oficiilor subordonate ministeriului de finanțe din Ungaria și din Austria (foștele provincii de coroană a monarhiei habsburgice: Bucovina etc.) prin această sânt invitați să se sune cât mai în grabă la resorțul de finanțe al consiliului dirigent din Sibiu, fie în persoană fie în scris, pentru a fi trecuți în serviciul resorțului de finanțe român.

Pentru orientare reflecțiilor sânt încunoștințați, că toți anii de serviciu li se vor socoti și li se asigură cel puțin salariul acela, de care au beneficiat până acum.

Sibiu, la 14 Ianuarie 1919.

Dr. Aurel Viad.

Nr. 338/1918 Of. prot.

(13) 1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa I a din Giceu-Gurgenți, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, computate dela prima lui publicare în «Telegraful Român».

Emoluentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. despre întregirea veniturilor proceșii prin ajutor de stat.

Concurenții au ași așterne rugărie concursală, instruite conform normelor li vigoare, li subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, indicat mai sus, și a se prezenta în timpul regulamentar, ne lângă prealabila încunoștințare a protopresbiterului subsemnat, în vre-o Duminică ori sârbătoră, la biserică parohială, spre a cânta, predica și a se face cunoscut credincioșilor.

Dej, la 12 Decembrie, 1918.

Oficiul protopresbiterial al tractului ort. rom. Dej, în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Teodor Hermán
protopresbiter.

Nr. 421/1918.

(14) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Băcșiți, în tractul Geogagului, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emoluentele sânt cele fasonate în coala B. pentru congruș, cu restricția §-ul 26 din Regulamentul parohial.

Cererele instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar reflecțiile să se prezinte în parohie — cu prealabila știre a protopopului — spre a se face cunoscut poporului.

Geogagiu, la 20 Decembrie 1918.

Oficiul protopresbiterial ortodox român al Geogagului, în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Ioan Popovici
protopop.

Publicațiune

Divizia 2 de vânători cumpără orice cantități de grâu, făină, păpuși (curuz) fasole, mazare, mălai, orz, ovăș și fân plătind costul lor imediat.

Prețul după învoială

Predarea se va face ori la Sibiu, ori la gara cea mai apropiată de locul unde se află produsele.

Ofertele scrise sau vorbite se pot adresa la: (323) 5-10

Comandantul Diviziei 2 de Vânători
în localul Școlii de Cadeți din Sibiu.

Nr. 418/1918.

(15) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa II-a Rașnă mare, protopresbiteratul Geogagului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emoluentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru congruș, ameliorate prin concluzul comitetului dela 12 Decembrie n. 1918, cu restricția §-ul 26 din Regulamentul parohial.

Aspiranții cu drept de a concura la această parohie își vor înainta petițiile cu documentele cerute la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, și rând datori a se prezenta înainte de alegere în biserică — cu prealabila știre a protopopului — spre a celebra, a cânta, cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Geogagiu, la 20 Decembrie 1918.

Oficiul protopresbiterial ortodox român al Geogagului în conțelegere cu comitetul parohial consecuent.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 653/1918 Prot.

(16) 1-3

Concurs

Parohia de clasa II. Râdbav, protopresbiteratul Agrației, declarându-se vacantă prin rezoluțiunea Preavenirentului Consistor Arhidiecezan dela 1 Iulie 1918 Nr. 7446 B., pentru întregirea ei se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima lui publicare în «Telegraful Român».

Emoluentele sânt cele datorite în coala B. pentru întregirea veniturilor dela stat.

Cererele de concurs, însoțite cu documentele necesare, să se înainteze subscrisului în termenul susindicat.

Concurenții, după prealabila încunoștințare a protopresbiterului, să se prezente în vre-o Duminică sau sârbătoră în biserică din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Agnita, la 16 Decembrie 1918.

În conțelegere cu comitetul parohial competent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 413/1918.

(17) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei prime de clasa I-a din Ilimărești, protopresbiteratul Reghinului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emoluentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea veniturilor parohiale dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să înainteze, în termenul deschis, rugărie lor concursală la subsemnatul oficiu protopresbiterial, iar pentru a se face cunoștință poporului se pot prezenta — numai după prealabila încunoștințare a subsemnatului — în parohie spre a cânta, predica ori a celebra.

Reghin, la 18 Decembrie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Reghin în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Duma
protopresbiter.

Se găsec de vânzare

Gaz-uri de mătăș, tulpane (Tüll) catifea, panglice și flori pentru haine de serat și costume de mascat, în mare asortiment, în Salonul de modă la R. Neuman, Sibiu, Strada Ciznădiei 10, în curte la stânga etajul I. (118) 1-2

Publicațiune

Comuna bisericească din Gușteriță vinde pe calea licitației publice 340 stânjini lemne de strjar și carpin loco-bădure. Licitațiunea se va ține în ziua de 21 Ianuarie st. v. a. c. (3 Februarie st. n.) la 10 ore a. m. în localul școlii române din loc.

Prețul de strigare a 1-st. Cor. 150.

Vadiu 10 percente.

Condițiunile de licitare se află la oficiul parohial, resp. epitropia parohială din loc.

Se atrage atențiunea interesaiților că lemnele pădurei bisericeștii să află în de-nărtare de drumul ce duce dela Sibiu spre Noerich aproape un Klm. numai.

Oușteriță, la 9/22 Ianuarie 1919.

Comitetul parohial.

George Staneasă m. p., Iacob Moldovan m. p., v. prez. comit. par. prim-epitrop.

Nou eveniment artistic

extra-ord'narului comic al Bucureștilor

Tălpășanu

care a fost adus cu mari sacrificii debutază în zilele de Vineri 11/24 și Sâmbătă în 12/25 Ianuarie 1919 în sala Apollo.

Dentistul Munteanu

și-a reinceput praxa 3-3

în Sibiu, str. Ciznădiei Nr. 28.

→ Consultații dela orele 8-12, 2-5. ←

Scaunul orfanal orășenesc.

Nr. orf. 18/1919

2-2

Anunț de licitare

Miercuri în 29 Ianuarie n. 1919 la ora 9 înainte de amiază se ține scaunul orfanal orășenesc (Strada Măcelarilor Nr. 4, etaj I, ușa 8) licitația casei Steiger din Strada Orezului 10 cu prețul de strigare de 60,000 coroane.

Condițiunile de licitare se pot vedea în oficiu între ora 8 și 12.

Sibiu, 19 Ianuarie 1919.

Scaunul orfanal orășenesc.

Cumpăr

Cal de călărie.

Int. Maior Niculescu

= Divizia II Vânători. = 4-5

(328) 4-10

Ernest Hajdu, zugrav artistic

de firme, decorator, pictor de biserici și polăitor. — Sibiu, Str. Ciznădiei Nr. 31.

